

@zwnne

AVG & UAVG: inleiding, toepassing en werking van de privacywet

Gerrit-Jan Zwenne 12 november Den Haag

vandaag

achtergrond en context

- privacy en de privacywet

de spelers

- de betrokkene
- de verwerkingsverantwoordelijke
- de verwerker
- de autoriteit persoonsgegevens
- de functionaris gegevensbescherming

het speelveld

- de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking persoonsgegevens en het bestand
- persoonlijk of huishoudelijk en journalistiek, literair of academisch
- territoriale werking

en de spelregels

- verwerkingsgrondslagen
- doelbinding en bewaren
- bijzondere gegevens en bsn
- informatieplichten en rechten van betrokkenen
- enz.

ACHTERGROND EN CONTEXT

privacy...

lichamelijke integriteit
bijvoorbeeld drugstest, cavity search

territoriale privacy
zoals het huisrecht

communicatiegeheim
denk aan: telex-, brief- en telefoongeheim

informatieele privacy
aanspraken van individu m.b.t. informatie die op hem of haar betrekking heeft

omnibus-
wetgeving met
grote reikwijdte, in
een nogal
dynamische
context

het juridisch
antwoord daarop:
open begrippen
en vage normen

want dat is
toekomst-
bestendig en
flexibel

maar (vooral) nog
erg weinig
rechtspraak

en dus nog veel
onopgehelderde
begrippen en
rechtsonzekerheid

en een (soms wat)
grote rol voor
(soms wat)
activistische
toezichhouders

Artikel 23

1. De reikwijdte van de verplichtingen en rechten als bedoeld in de artikelen 12 tot en met 22 en artikel 34, alsmede in artikel 5 kan, voor zover de bepalingen van die dat artikelen overeenstemmen met de rechten en verplichtingen als bedoeld in de artikelen 12 tot en met 20, kan worden beperkt door middel van Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die op de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker van toepassing zijn ...

De voor Nederlandse taalversie relevante correcties beginnen op p. 232 en lopen tot p. 257(!) En nog heb ik de indruk dat men nogal wat fouten over het hoofd heeft gezien (bijv. overw. 84; art. 23.1, enz.)

data.consilium.europa.eu/doc/document/S...

nu even praktisch

<http://bit.ly/AVG-taalversies>
vergelijk (naar keuze) drie verschillende taalversies van de AVG
www.privacy-regulation.eu
artikelen met relevante overwegingen, in alle taalversies

betrokkenen, verwerkingsverantwoordelijken, verwerker,
functionaris en autoriteit persoonsgegevens

DE SPELERS

de spelers

betrokkene <ul style="list-style-type: none"> • <i>degene op wie de gegevens betrekking hebben</i> • <i>natuurlijke persoon</i>	<i>data subject</i>
verwerkingsverantwoordelijke <ul style="list-style-type: none"> • <i>heeft zeggenschap over doel en wijze van verwerking</i> • <i>natuurlijk persoon of rechtspersoon, of bestuursorgaan</i>	<i>controller</i>
verwerker <ul style="list-style-type: none"> • <i>bewerkt gegevens t.b.v. verantwoordelijke zonder aan zijn of haar rechtstreeks gezag te zijn onderworpen</i>	<i>processor</i>
AP <ul style="list-style-type: none"> • <i>Autoriteit persoonsgegevens</i>	<i>data protection authority</i>
FG <ul style="list-style-type: none"> • <i>functionaris voor gegevensbescherming</i>	<i>data protection officer (DPO)</i>

«verwerkingsverantwoordelijke»

- de natuurlijke persoon, rechtspersoon, bestuursorgaan, of ieder ander
- die/dat [...] alleen of tezamen met anderen
- het doel en middelen van de verwerking vaststelt

dus (meestal) niet: CeO Eelco Blok, de Haagse burgemeester Pauline Krikke enz.

gezamenlijke verantwoordelijkheid

hoe gedetailleerd omschreven?

*art. 1(d) Wbp,
art. 4(7) AVG*

waarom vindt de verwerking plaats? en wie heeft deze geïnitieerd?

Oftewel: wie gaat erover...?

wie gaat erover..?

wie gaat over de bewaartermijnen of beveiligingsniveau?

wie beslist over outsourcing of programmatuur?

en wie over inzage- en verwijder- of vergeetverzoeken?

met wie sluiten de betrokkenen een overeenkomst?

wie moet er melden in geval van een datalek?

aan de hand van algemeen in het maatschappelijk verkeer geldende maatstaven moeten worden gezien aan welke natuurlijke persoon, rechtspersoon of bestuursorgaan de betreffende verwerking moet worden toegerekend

*binnen de overheid zullen als verantwoordelijke te kwalificeren zijn: de afzonderlijke **ministers** op rijksniveau, **het college** van gedeputeerde staten en **de commissaris** van de Koningin op provinciaal niveau en **het college van B&W** en **de burgemeester** op gemeentelijk niveau (MvT)*

*Kamerstukken II 1997/98,
25892, nr. 3, p. 57*

«verwerker»

- degene die ten behoeve van de verantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt,
- zonder aan zijn rechtstreeks gezag te zijn onderworpen

art. 1(e) Wbp,
art. 4(8) AVG

en onder de verantwoordelijkheid van de verantwoordelijke

dus geen interne ICT-afdeling, werknemer of iemand anders die deel uitmaakt van de organisatie van de verantwoordelijke

De bewerker is allereerst een buiten de organisatie van de verantwoordelijke staande persoon of instelling.

[D]e bewerker [...] neemt geen beslissingen over het gebruik van de gegevens, de verstrekking aan derden en andere ontvangers, de duur van de opslag van de gegevens etc.”

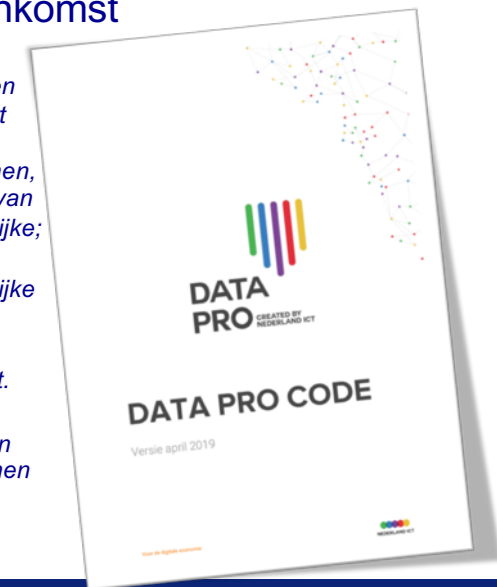

Niettegenstaande SWIFT zichzelf als een gegevensverwerker voorstelt en de onderneming in het verleden, afgaande op sommige feiten, in sommige gevallen als gegevensverwerker voor de financiële sector is opgetreden, is de Groep rekening houdende met de daadwerkelijke handelingsruimte van SWIFT in de hierboven beschreven situaties van oordeel dat SWIFT een voor de verwerking verantwoordelijke is

verwerkersovereenkomst

- onderwerp en duur, aard en doel, van verwerking, soort persoonsgegevens, categorieën van betrokkenen, rechten en verplichtingen van verwerkingsverantwoordelijke;*
- instructiebevoegdheid verwerkingsverantwoordelijke (schriftelijk)*
- vertrouwelijkheid en beveiliging, vereisten m.b.t. sub-verwerkers*
- medewerking t.b.v. voldoen aan rechten van betrokkenen*
- accountability & audits*

de functionaris

functionaris voor de gegevensbescherming of "FG"

verplicht voor

- overheden
- regelmatige en stelselmatige observatie op grote schaal
- grootschalige verwerking van bijzondere gegevens

taken:

- informeren en adviseren over AVG-verplichtingen
- toezicht houden op de naleving van die verplichtingen
- adviseren over DPIA's
- contact onderhouden met Ap
- samenwerken met Ap

vereisten:

- professionele kwaliteiten en, in het bijzonder, zijn (haar) deskundigheid op het gebied van de wetgeving en praktijk inzake gegevensbescherming
- vermogen om zijn (haar) taken te vervullen

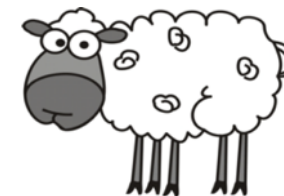
DPO must be in a position to efficiently communicate with data subjects and cooperate with the supervisory authorities

This also means that this communication must take place in the **language or languages used** by the supervisory authorities and the data subjects concerned.

should have expertise in national and European data protection laws and practices and an in-depth understanding of the GDPR

knowledge of the business sector and of the organisation of the controller is **useful**.

should also have sufficient understanding of the processing operations carried out, as well as the information systems, and data security and data protection needs of the controller.

VPR-A

verwerking van persoonsgegevens, bestand, artistiek, literair
journalistiek (en academisch), territoriale werking

HET SPEELVELD

toepassing (excl. territoriale werking)

de privacywet is van toepassing op

- de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerd verwerkingen
- en soms ook op niet geautomatiseerde (handmatige) verwerkingen

“bestand”

verwerking van persoonsgegevens

persoonsgegevens
gegevens betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon

verwerking
elke handeling m.b.t. persoonsgegevens

kost het een onevenredige inspanning om aan de hand van het gegeven de desbetreffende natuurlijke persoon te identificeren..?

o.a. verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding of enige andere vorm van terbeschikking stelling, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het afschermen, uitwissen of vernietigen van gegevens (enzovoorts)

BSN en soft-nr

info@bedrijfsnaam.nl

cookies, device fingerprints

IP-adres

@zwnne

postcode huisnr.

vof, zzp-er, eenmanszaak

+31(6)2251 8337

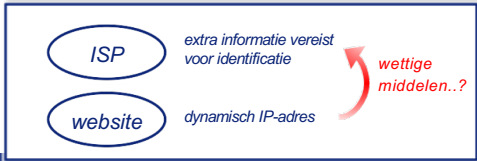
070 3538800

Breyer

[E]en dynamisch IP-adres dat door een aanbieder van onlinemediadiensten wordt geregistreerd telkens als een persoon een website bezoekt die door deze aanbieder toegankelijk wordt gemaakt voor het publiek, ten aanzien van die aanbieder [vormt] een persoonsgegeven [...], wanneer hij beschikt over wettige middelen waarmee hij de betrokken persoon kan identificeren aan de hand van extra informatie die bij de internetprovider van deze persoon berust.

HJEU 19 oktober
2016 C-582/14

Probleemloos op pad: Minder Hinder App

Reizigers via hun smartphone, pc of tablet informeren over verkeershinder door wegwerkzaamheden én betere routealternatieven aanbieden. De Minder Hinder App is een mooi voorbeeld van de mogelijkheden van dynamisch verkeersmanagement. De app heeft inmiddels zijn meerwaarde bewezen in verschillende steden.

De basis voor de informatie komt uit een verkeersmanagementsysteem, zoals Vialis dat aan bijvoorbeeld de gemeente Zwolle leverde. Dit systeem wint informatie in uit verkeersregelinstallaties van de gemeente, provincie en Rijkswaterstaat. Daarnaast verzamelt het reistijdinformatie via bluetooth. Actuele parkeerinformatie komt rechtstreeks vanuit het parkeerverwijssysteem van de gemeente.

Met de Minder Hinder App ziet de reiziger op zijn scherm via rode en groene lijnen realtime waar de doorstroming in de gemeente het beste is. Zo kan deze zijn reis beter plannen. Wil iemand bijvoorbeeld met de auto naar het centrum, dan kan deze via de app zien hoe vol de parkeergarage daar is, welke route hij het beste kan nemen en of er verkeershinder onderweg is. Bovendien kan de reiziger via de app, dankzij een verbinding met verschillende webcams, live zien hoe de situatie op de weg is bij bepaalde wegwerkzaamheden.

Rapport oktober
2015, p. 29

Identificatie kan ook plaatsvinden zonder dat de naam van de persoon wordt achterhaald. Vereist is slechts dat de gegevens ervoor zorgen dat een bepaald persoon kan worden onderscheiden van anderen. In de opinie van de Artikel 29-werkgroep over het begrip persoonsgegevens is hierover opgemerkt ...

Uit het Breyer-arrest van het EU HvJ blijkt dat IP-adressen aangemerkt moeten worden als indirect identificerende persoonsgegevens, omdat de websitehouder en andere derde partijen in staat worden geacht om de identiteit van betrokkenen te achterhalen zolang de ISP nog over de identificerende gegevens beschikt van de gebruiker en er **juridische mogelijkheden** bestaan om ...

Rapport oktober
2017, p. 99

absoluut onmogelijk...

AP brief 25 juni 2018 inzake
Normenkader digitale
billboards

Als camera's worden gebruikt voor observatie in digitale billboards, zal meestal sprake zijn van de verwerking van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 4(1) AVG, aangezien personen vaak herkenbaar in beeld worden gebracht. De AP heeft in haar Beleidsregels cameratoezicht uitgelegd dat ook sprake kan zijn van persoonsgegevens als personen **niet of niet herkenbaar** in beeld worden gebracht, zolang de beelden betrekking hebben op een natuurlijke persoon en die persoon identificeerbaar is. [...]

Een van de technologische mogelijkheden om gegevens identificeerbaar te maken, is het wijzigen van software-instellingen, (soms ook op afstand), waardoor bijvoorbeeld alsnog (tijdelijk) herkenbare beelden kunnen worden opgeslagen.

De AVG geeft in artikel 4(14) bovendien een definitie van biometrische gegevens, waaronder blijkens de

definitie ook gezichtsafbeeldingen vallen.

Uit artikel 9 AVG blijkt dat biometrische gegevens die verwerkt worden met het oog op de unieke identificatie van een persoon, bijzondere persoonsgegevens zijn. Verwerking hiervan is verboden, tenzij één van de specifieke uitzonderingen van toepassing is.

Alleen in uitzonderlijke gevallen zal dus géén sprake zijn van de verwerking van persoonsgegevens, als de camera's technisch zodanig zijn ingericht dat het **absoluut niet mogelijk** is om mensen herkenbaar in beeld te brengen.

vgl. overw. 51

Vgl. "[Er is niet] vereist dat iedere mogelijkheid de gegevens met betrekking tot personen te gebruiken, is uitgesloten."

kamerstukken II 1997/98, 25892, nr. 3, p. 48

kenteken

Hof A'dam
ECLI:NL:GHAMS:2016:
146

Uitgaande van de definitie van artikel 1, onderdeel a, Wbp vormt een kentekengegeven voor de heffingsambtenaar in beginsel wel een persoonsgegeven, omdat hij via Cition de beschikking krijgt over onversleutelde kentekengegevens van voertuigen die binnen de Gemeente Amsterdam geparkeerd zijn en die door hem, na gegevensverstrekking door de RDW, aan een natuurlijk persoon kunnen worden gerelateerd.

nationaal wanbetalersregister

[D]e naam en het kvk-nummer van [eiser] [kan] als de verwerking van persoonsgegevens [...] worden aangemerkt. [...] Met de (handels)naam en het kvk-nummer van de onderneming van [eiser] kan immers de voor- en achternaam van [eiser] eenvoudig worden achterhaald.

Rb A'dam 12 september 2014
ECLI:NL:RBAMS:2014:5938

overledenen

“De Wbp is slechts van toepassing op gegevens die betrekking hebben op identificeerbare natuurlijke personen die nog in leven zijn. Een identificeerbare persoon is blijkens de wetgeschiedenis een persoon wiens identiteit zonder onevenredige inspanning kan worden vastgesteld. Uit de enkele vermelding "overlevend kind" uit het gezin van haar wel op de website te vermelden vader kan haast onmogelijk -laat staan zonder onevenredige inspanning- worden afgeleid dat eiseres de dochter is van die in 1942 in Auschwitz vermoorde vader. Eiseres is dan ook geen identificeerbare persoon in de zin van de Wbp.

Rb A'dam 11 december
2003 LJN AN9893

handmatige verwerking ('bestand')

- gestructureerd geheel van persoonsgegevens
- dat volgens bepaalde criteria toegankelijk is

ongeacht of dit geheel van gegevens gecentraliseerd is of verspreid is op een functioneel of geografisch bepaalde wijze

onderlinge samenhang

- *gemeenschappelijke bestemming of verzameling die in de praktijk als een geheel worden beschouwd, of*
- *vooraf aangebrachte structuur van de verzameling of raadpleeg-methodiek die samenhang brengt*

Art. 1(c)
Wbp

Art. 4(6)
AVG

[er wordt terecht onderscheid gemaakt tussen] **enerzijds** de verzameling dossiers van alle in het ziekenhuis van de Stichting werkzame medisch specialisten [...] die alle bij elkaar in een **dossierkast** worden bewaard en welke tezamen een bestand vormen als bedoeld in art. 1, onder c, Wbp en **anderzijds** het dossier "[verzoeker]", dat noch feitelijk noch naar de aard van de inhoud deel uitmaakt van dat bestand noch is bestemd om in dat bestand te worden opgenomen; niet alleen wordt het dossier "[verzoeker]" **afzonderlijk** bewaard en is het alleen voor [betrokkene 2], de directeur van de Stichting, toegankelijk, ook bevat dit dossier geheel andere gegevens (over het functioneren van [verzoeker]) dan het bestand van de dossiers van de medisch specialisten.

HR 3 juni 2005
LJN AT 109

analoge geluidsopnamen

Dexia [bewaart] de opnamen met het oog op haar procespositie en de banden waarop de telefoongesprekken met [verweerder] voorkomen, [zijn] reeds ontsloten door Dexia, aangezien Dexia op het overzicht van 11 mei 2005 de data en exacte tijdstippen heeft vermeld van de telefoongesprekken die zij met [verweerder] heeft gevoerd.

*Voorts geldt [...] dat een financiële instelling als Dexia, [...] verplicht is technische en organisatorische voorzieningen te treffen om opgenomen telefoongesprekken en andere persoonsgegevens betreffende de opgenomen telefoongesprekken **zodanig te kunnen traceren en reconstrueren***

HR 29 juni 2007 LJN
AZ4663 ('Dexia')

uitzonderingen

Art. 2(1) en
(2)c AVG

- verwerking t.b.v. persoonlijke of huishoudelijke doeleinden
- Politiewet, Wjsg, WIV2017, Wet BRP, Kieswet,

beperkte uitzondering voor verwerkingen met journalistieke, artistieke of literaire en academische doeleinden

Overw. 18. Tot persoonlijke of huishoudelijke activiteiten kunnen behoren het voeren van correspondentie of het houden van adresbestanden, het sociaal netwerken en online-activiteiten in de context van dergelijke activiteiten.

Deze verordening geldt wel voor verwerkingsverantwoordelijken of verwerkers die de middelen verschaffen voor de verwerking van persoonsgegevens voor dergelijke persoonlijke of huishoudelijke activiteiten.

*het gebruik van een camera-systeem, dat door een natuurlijke persoon aan zijn gezinswoning werd bevestigd met als doel de eigendom, de veiligheid en het leven van de eigenaren van het huis te beschermen, maar ook **de openbare ruimte** in beeld brengt, en waarbij video-opnames van personen met behulp van opnameapparatuur doorlopend worden vastgelegd op bijvoorbeeld een harde schijf, wordt ... niet aangemerkt als de verwerking van persoonsgegevens die in activiteiten met uitsluitend persoonlijke of huishoudelijke doeleinden wordt verricht.*

HJEU 11
december 2014 C-
212/13

territoriale werking

- i.h.k.v. activiteit van vestiging van verantwoordelijke of van verwerker in de EU (Nederland)
- aanbieden van goederen of diensten in de unie
- monitoren van gedrag van betrokkenen in de unie

1. *Wie is verantwoordelijke voor of verwerker m.b.t. de verwerking?*
2. *Heeft die verantwoordelijke of verwerker een vestiging in Nederland*
3. *Vindt de verwerking plaats in het kader van activiteiten van die vestiging?*

} NIEUW..!

Art. 4
UAVG

Art. 3(1) en
(2) AVG

